

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 119/17
Luxembourg, 14. november 2017

Sklepni predlogi generalnega pravobranilca v zadevi C-498/16
Maximilian Schrems/Facebook Ireland Limited

Po mnenju generalnega pravobranilca Michala Bobka se lahko Maximilian Schrems sklicuje na svoj status potrošnika za namene postopka proti družbi Facebook Ireland pred avstrijskimi sodišči, kar zadeva zasebno uporabo svojega Facebook računa

M. Schrems pa se na svoj status potrošnika ne more sklicevati v zvezi z zahtevki, ki so mu jih odstopili drugi potrošniki

Maximilian Schrems iz Avstrije je začel postopek proti družbi Facebook Ireland Limited pred avstrijskimi sodišči. Trdi, da je družba Facebook Ireland kršila njegovi pravici do zasebnosti in do varstva podatkov¹ ter pravici do zasebnosti in varstva podatkov sedmih drugih uporabnikov Facebooka, ki so mu odstopili svoje zahteve,² v katerih so zatrjevali enake kršitve, potem ko jih je ta k temu pozval na spletu.³ Ti uporabniki imajo stalno prebivališče v Avstriji, Nemčiji in Indiji.

Družba Facebook Ireland izpodbija mednarodno pristojnost avstrijskih sodišč. Prvič, trdi, da M. Schremsa za namene postopka proti Facebooku ni (več) mogoče obravnavati kot potrošnika. Družba Facebook Ireland trdi, da je M. Schrems zaradi svoje poklicne dejavnosti, ki je povezana z njegovimi zahtevki proti družbi, izgubil status potrošnika. M. Schrems zato ne more biti upravičen do privilegija, ki ga imajo na podlagi prava Unije⁴ potrošniki, in sicer, da lahko tujega pogodbenega partnerja tožijo doma, v kraju svojega stalnega prebivališča. To, da je M. Schrems vzpostavil Facebook *stran*, vsekakor pomeni, da je njegova uporaba Facebooka poklicna. Drugič, družba Facebook Ireland trdi, da je pristojnost za potrošnike strogo osebne narave in se nanjo ni mogoče sklicevati glede odstopljenih zahtevkov.

Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče, Avstrija) je prosilo Sodišče, naj pojasni posebno pristojnost za potrošnike glede teh dveh vidikov.

Oberster Gerichtshof je opisalo dejansko stanje spora in navedlo, da je M. Schrems specialist za področje prava informacijske tehnologije (IT) in varstva podatkov ter pripravlja doktorsko disertacijo o pravnih vidikih varstva podatkov. Facebook uporablja od leta 2008. Najprej je uporabljal Facebook izključno za zasebne namene pod lažnim imenom. Od leta 2010 uporablja Facebook *račun* pod svojim imenom, zapisanim v cirilici, za zasebno uporabo – nalaganje fotografij, objavljanje in uporabo storitve Messenger za klepet. Ima približno 250 „Facebook prijateljev“. Od leta 2011 uporablja tudi Facebook *stran*. Ta stran vsebuje informacije o njegovih predavanjih, udeležbah na okroglih mizah in medijskih nastopih, knjigah, ki jih je napisal, zbiranju sredstev in pravnih postopkih,⁵ ki jih je sprožil proti družbi Facebook Ireland.

¹ M. Schrems med drugim predlaga razglasitev ničnosti nekaterih pogodbenih pogojev, opustitev glede uporabe podatkov in prisoditev odškodnine. Ta postopek je bil začel s podporo družbe, ki je prevzela financiranje stroškov postopka proti plačilu 20 % realizacije, in s podporo agencije za odnose z javnostmi.

² Izključno zaradi sodnega postopka.

³ Po tem pozivu je več kot 25.000 oseb M. Schremsu prek enega od spletnih mest, ki jih je registriral, odstopilo svoje zahteve proti družbi Facebook Ireland. Na dan 9. april 2015 je bilo na čakalnem seznamu že 50.000 ljudi.

⁴ Uredba Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (Uredba Bruselj I; UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 4, str. 42).

⁵ M. Schrems je leta 2011 pri irski komisiji za varstvo podatkov vložil 22 pritožb proti družbi Facebook Ireland. V odgovor na te pritožbe je komisija za varstvo podatkov izdala poročilo s priporočili družbi Facebook Ireland, pozneje pa še poročilo o nadzoru. M. Schrems je junija 2013 vložil še eno pritožbo proti družbi Facebook Ireland v zvezi s programom

M. Schrems je o predmetu tega sodnega postopka objavil dve knjigi, predaval (včasih za plačilo), registriral več spletnih mest (blogi, spletne peticije, crowdfunding (množično financiranje) za sodne postopke proti toženi stranki), prejel več nagrad in ustanovil društvo Verein zur Durchsetzung des Grundrechts auf Datenschutz. Zbral je skupino desetih posameznikov – od teh jih je pet v ožjem krogu – ki ga podpirajo v „njegovi kampanji proti Facebooku“.

Generalni pravobranilec M. Bobek v sklepnih predlogih z današnjega dne predlaga Sodišču, naj na vprašanji, ki ju je postavilo Oberster Gerichtshof, poda **odgovor**, prvič, **da opravljanje aktivnosti, kot so objavljane, predavanja, upravljanje spletnih mest ali zbiranje sredstev za uveljavljanje zahtevkov ne vodi do izgube statusa potrošnika za zahteve, ki se nanašajo na lastni Facebook račun posameznika, ki se uporablja za zasebne namene**. Zato se zdi, da je M. Schremsa mogoče šteti za potrošnika glede *njegovih lastnih* zahtevkov, ki izhajajo iz zasebne uporabe *njegovega* Facebook računa. Vendar mora Oberster Gerichtshof to preveriti.

Po mnenju generalnega pravobranilca je status potrošnika na splošno odvisen od narave in namena pogodbe, ko je bila ta sklenjena. Poznejšo spremembo v uporabi je mogoče upoštevati samo v izjemnih primerih. Kadar sta narava in namen pogodbe hkrati zasebna in poklicna, je status potrošnika še mogoče obdržati, če se lahko poklicna „vsebina“ šteje za postransko. Znanje, izkušnje, družbena angažiranost ali dejstvo, da je oseba dosegla določen sloves zaradi sodnih postopkov, samo po sebi tej osebi ne preprečuje, da bi bila potrošnik.

Generalni pravobranilec predlaga, naj se na drugo vprašanje odgovori, da potrošnik, ki lahko tujega pogodbenega partnerja toži v kraju svojega stalnega prebivališča, ne more hkrati s svojimi lastnimi zahtevki uveljavljati zahtevkov o isti stvari, ki so mu jih odstopili drugi potrošniki s stalnim prebivališčem v drugih krajih v istih državah članici, drugih državah članicah ali tretjih državah.

Po mnenju generalnega pravobranilca je iz zadevnih pravil jasno razvidno, da je posebna pristojnost za potrošnike vedno omejena na konkretne in določene pogodbene stranke. To, da bi lahko potrošnik zadevno pristojnost izbral za zahteve, ki bi mu jih odstopili drugi potrošniki izključno zaradi sodnega postopka, ne bi bilo v skladu s temi pravili. Takšna razširitev bi zlasti omogočila kopičenje zahtevkov v eni jurisdikciji in za kolektivne tožbe izbiro kraja z ugodnejšimi sodišči, tako da bi se vsi zahtevki odstopili potrošniku s stalnim prebivališčem v tej jurisdikciji. Lahko bi vodila do neomejenega ciljanega odstopa potrošnikom v kateri koli jurisdikciji z ugodnejšo sodno prakso, nižjimi stroški ali izdatnejšo pravno pomočjo, kar bi potencialno vodilo do preobremenjenosti nekaterih jurisdikcij.

Generalni pravobranilec M. Bobek priznava, da so kolektivne tožbe namenjene učinkovitemu sodnemu varstvu potrošnikov. Če so dobro zasnovane in uporabljene, lahko prav tako zagotovijo nadaljnje sistemske koristi za sodni sistem, kot je zmanjšanje potrebe po sočasnih postopkih. Vendar ni naloga Sodišča, da ustvari takšno kolektivno varstvo v potrošniških zadevah, ampak bo za to eventualno odgovoren zakonodajalec Unije.

OBVESTILO: Sklepni predlogi generalnega pravobranilca za Sodišče niso zavezujoči. Naloga generalnih pravobranilcev je, da Sodišču popolnoma neodvisno predlagajo pravno rešitev zadeve, ki jo obravnavajo. Sodniki Sodišča zdaj začenejo posvetovanje o zadevi. Sodba bo razglašena pozneje.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sklepnih predlogov je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan predstavitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

nadzora PRISM, ki je pripeljala do razglasitve ničnosti odločbe Evropske komisije „Safe Harbor (varni pristan)“ pri Sodišču Evropske unije v zadevi [C-362/14](#), Schrems (Glej sporočilo za medije [117/15](#)).

Posnetki s predstavitve sklepnih predlogov so dostopni na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106